

Den hvite kanin med de blå øyne

Rasenavnet forteller oss at den stammer fra Østerrike og byen Wien. Her var det Wilhelm Mucke, bankmann og oppdretter av Hollender-kaniner, som på en utstilling i Wien i 1907, stilte ut en kanintype som ingen før hadde sett: En hvit kanin med blå øyne! Historien som Mucke fortalte om denne «avls»-nyheten ble fremsatt i god tro:

Norsk-oppdrettet

Han påstod at disse hvite kaniner med blå øyne var et resultat av 15 års arbeid hvor han blant sine Hollendere med blå tegning, valgte ut de dyr som hadde den svakeste tegning. Til slutt fikk han hvite kaniner, og hvor øyenfargen var blå! - Men, som tidligere fortalt i forbindelse med andre raser, var ikke lærdom og opplysninger innen genetikken særlig utbredt blant kaninoppdrettere.

En blåøyet hvit kanin = en mutasjon

Noen kaniner med gråblå øyne var å finne, men det var ikke mulig å avle frem en hvit kanin med blå øyne ved hjelp av andre. Således var det ikke Mucke som i sitt oppdretter-arbeid frembrakte en hvit kanin med blå øyne, men det skjedde altså en mutasjon, og det var hos kaninene til Mucke. En mutasjon, er som nevnt i artikler før: Det skjer en plutselig forandring i arvestoffet. Mucke trodde det var hans mangeårige utvalg som endelig ga resultater. Men anlegget for blå øyne er vikende (så det kan gjerne være oppstått

lenge før 1907). Derfor var det først da han ved en tilfeldighet paret to kaniner som begge hadde dette vikende anlegg, at det kom hvite blåøyet i et kull - og de avlet rent. Det er kun Hvit Wiener som har klare rent blå øyne. Hvit Wiener er «originalen» og Mucke presenterte rasen i 1907 (min mening er at den burde fått stått som egen rase i Standarden og ikke som nå, som en variant med de fargede).

Typisk tysk Wiener-type:
Kraftig kropp og hode,
med korte tykke ører, og
fylldig tett wienerpels

Nå må det også legges til at Mucke ikke presenterte Hvit Wiener i 1907 slik som vi kjenner den i dag. De første var en smårase, og oppdrettere som fant disse blåøyde interessante krysset inn større raser, blant annet Belgisk Kjempe.

Wiener'ne populære i Tyskland

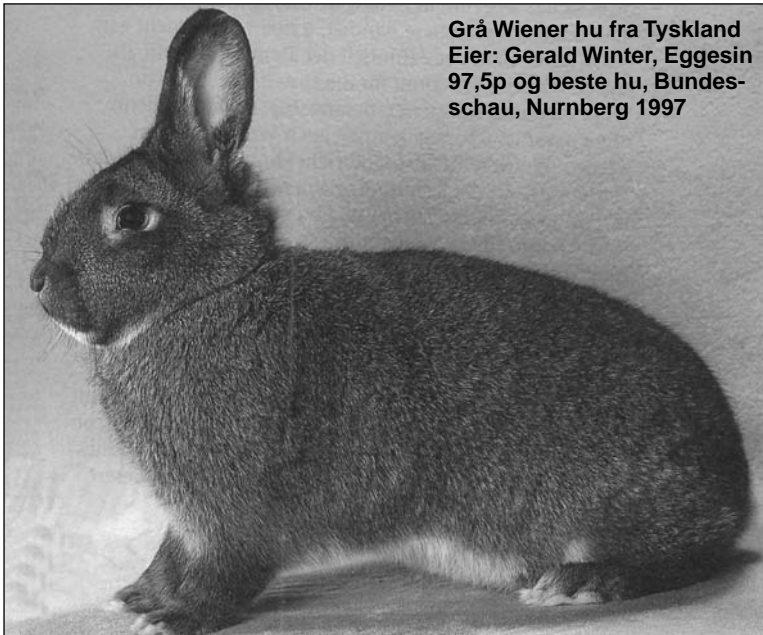
Nyheten om hvite blåøyde kaniner vakte følgende oppmerksomhet i nabolandene, og særlig hos tyske oppdrettere. Avlsarbeidet med rasen i Østerrike og Tyskland fikk en lang utvikling. Periodevis ville man lage en kjempekanin av den, og 1. verdenskrig og årene etter ble svært ugunstige for rasen og den ble satt tilbake. Men Hvit Wiener ble en populær rase i Tyskland, og det må her nevnes Ernst Ordell, som var den første i nyere tid som fortsatte avl med rasen. Ordell laget også monografi (beskrivelse) av Hvit Wiener der han beskriver mange ting som er verdt å vite. Den blir idag hyppig avlet og

godt utbredt. Ikke minst har den vitenskapelige interessen gjort sitt til det.

Blåøyet X rødøyet

En kan gjerne tro at det er forbindelse mellom hvit blåøyet og albinoen hvit rødøyet, da virkningen er nesten den samme. Men det er det altså ikke, selv om begge mutasjoner bevirker at de mangler evnen til å danne fargestoff i hud og hår, slik at pelsen blir hvit. Denne manglende evne gjelder hos albino også for øyets iris, som er gjennomskiktig, slik at de røde blodkar bak øyet gir oss det inntrykk at øyet er rødt. Men hos Hvit Wiener er det kun det fremste lag av iris som er fargeløst og gjennomskiktig, mens det bakerste lag stadig er farget. Dette gir en refleks som får øyet til å synes som blått. Kanskje vanskelig å forstå, men muligens nok for å kjenne virkningen.

At de to mutasjoner ikke har noe med hverandre å gjøre, kan man se ved å sam-

Grå Wiener hu fra Tyskland
Eier: Gerald Winter, Eggesin
97,5p og beste hu, Bundes-
schau, Nurnberg 1997

«Grå Wiener i medvind» var overskift på en omfattende 6 siders artikkel i det tyske fagblad Kaninchenzeitung i juni i fjor. Gustav Korn fra Eislingen viste fram de «første» Grå Wiener i 1935. Siden har den blitt å se i flere varianter innen den Grå og har de siste 25 år hatt en økende interesse i Tyskland

Grå Wiener beste hann
97,5p Bundesschau,
Karlsruhe 2009
eier: Stefan Ackermann

Grå Wiener beste hu
97,5p Bundesschau,
Erfurt 2011
eier: Anton Heider

Wiener er populær rase i Tyskland. Antall for den Grå Wiener på Bundesschau, så har stigningen vært slik: 1980: 172 Grå Wiener, 1982: 298, 2003: 416 og 2009: 610. Bundesschau 2005 hadde Wiener-rasene denne fordeling: Blå Wiener 1002, Blågrå Wiener 180, Svart Wiener 225, Hvit Wiener 379 og Grå Wiener 469.

menpare en rødøyet med blåøyet, enten Hvit Land X Hvit Wiener, eller varianter i Hermelin; rødøyet X blåøyet. Ut av dette kommer det ikke én hvit unge, men derimot fargede avkom hvor flere bærer preg av anlegg for Hollender, i form av for eksempel hvitt bliss i pannen.

Hvit Wiener i Norden

Allerede i 1917 finner vi Hvit Wiener i Dansk Kaninstandard, så de var faktisk ute to år før hollenderne tok Hvit Wiener med i sin standard. Danskene har også

opp gjennom årene hatt trofaste oppdrettere av rasen, men den store utbredelsen har ikke Hvit Wiener oppnådd, og grunnen er nok at nordiske oppdrettere har vært trofast mot sin Hvit Land.

Et svakhetstegn for blåøyet?

Men rasen har også slitt med et negativt «stempel» - det var oppdrettere som fikk dyr med utslag av epilepsi. Flere oppfattet dette tegn mot arvefaktoren for blåøyet, men det kan vel ikke sies å være bevist? - og dette er vel nå avlet bort.

Svensk-oppdrettet
Wiener viltgrå

Grå Wiener hadde i Sverige en flott oppsving, med flere dyktige oppdrettere og det så lyst ut for rasen med hensyn til utbredelse og kvalitet. Men, det begynner nå å bli vel 20 år tilbake og «gamle minner» kan en ikke leve på, men det er jo kjekt å mimre litt. I 2006 ble det der utstilt 188 Blå Wiener og 230 hvit+grå. I 2012 ble det utstilt 99 Blå Wiener og 65 hvit+grå (kan nevne det ble utstilt 3574 innen Hermelin)